

EPILEPSI

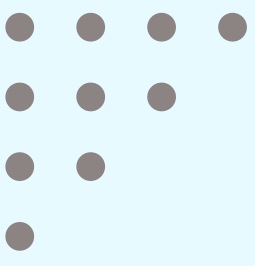
Introduktion

HANTERA, BEMÖTA OCH FÖRSTÅ EPILEPSI.

Linda Grann
Prima Omsorg i Norden AB
www.primaomsorg.se
utbildning@primaomsorg.se

INNEHÅLL

1

Vad är epilepsi?

2

Två huvudtyper av epileptiska anfall

3

Generaliserade anfall

4

Fokala anfall

5

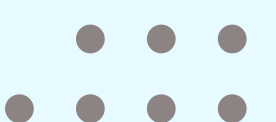
Allmänna riktlinjer vid epileptiskt anfall

6

Efter ett anfall

7

Tips Lär dig mer om epilepsi

Vad är epilepsi?

Epilepsi är en sjukdom i hjärnan som orsakar olika typer av anfall

Epileptiskt anfall

Epileptiska anfall beror på tillfälliga störningar i hjärnans nervceller. Detta leder till ett anfall. Hur det ser ut beror på var i hjärnan störningen sker.

Hur ofta?

Anfallen kan förekomma olika ofta – alltifrån ett eller ett par anfall under hela livet till flera anfall varje dag.

Hur länge?

Epileptiska anfall börjar alltid mycket plötsligt. De varar från sekunder till minuter och slutar **oftast** av sig själva.

Hur många har epilepsi?

Cirka 81 000 personer i Sverige har epilepsi.

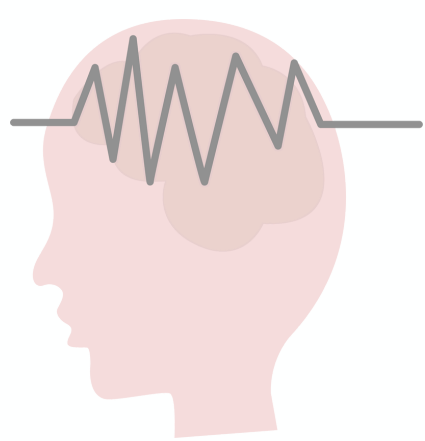
Prima Omsorg

TVÅ HUVUDTYPER AV EPILEPTISKA ANFALL

GENERALISERADE ANFALL

Börjar i båda hjärnhalvorna

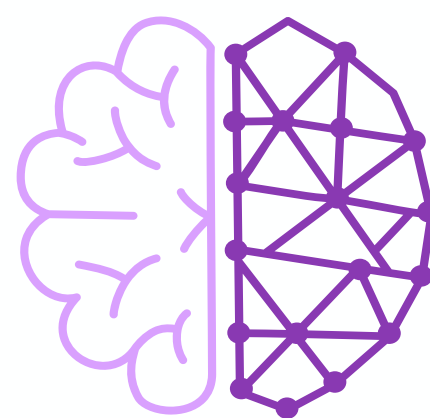
Generaliserade anfall börjar i båda hjärnhalvorna på en gång

Olika typer av generaliserade anfall

- **Tonisk-kloniskt** anfall (tidigare kallat "grand mal")
- **Absensanfall** (tidigare kallat "petit mal" och frånvaroanfall)
- **Myokloniska** anfall
- **Atoniska** anfall

FOKALA ANFALL

Börjar i en del av hjärnan

Fokala (partiella) anfall börjar i en del av hjärnan.

Olika typer av fokala anfall

- **Fokalt anfall utan medvetandepåverkan** (tidigare kallat "enkel partiellt anfall")
- **Fokalt anfall med medvetandepåverkan** (tidigare "komplex partiellt anfall")
- **Sekundärt generaliserade anfall**

Vad orsakar epilepsi?

Epilepsi orsakas av en permanent eller tillfällig skada i hjärnan. Skadans omfattning varierar. Skadan kan ha många orsaker:

- Olika medfödda diagnoser
- Skador under fosterlivet och förlossningen
- Skador på hjärnan senare i livet

Prima Omsorg

Generaliserade anfall

TONISK-KLONISKT

En klassisk typ som många tänker på: Personen faller ihop, blir stel och rycker sedan kraftigt. Personen är ofta medvetslös och kan vara trött efter anfallet, som kan ta några minuter.

ABSENSANFALL

Tidigare känt som "petit mal" och frånvaroanfall. Vanligare hos barn. Personen försvinner i några sekunder, stirrar tomt och svarar inte. Det märks knappt men kan ske flera gånger om dagen.

MYOKLONISKA ANFALL

Snabba ryck i armar eller ben. Medvetandet är oftast bevarat. Kan uppfattas som "plötsliga reflexer".

ATONISKA ANFALL

Plötslig förlust av muskelkontroll – personen kan tappa saker eller falla ihop. Kallas ibland "droppanfall".

Fokala anfall

FOKALT ANFALL UTAN MEDVETANDEPÅVERKAN

Tidigare kallat "enkel partiellt anfall".
Påverkar en kroppsdel eller ett sinne, t.ex. ryckningar i en arm, konstiga smaker eller lukter, synfenomen. Personen är vaken och medveten.

SEKUNDÄRT GENERALISERADE ANFALL

Sekundärt generaliserat anfall börjar som fokalt anfall i en del av hjärnan och sprider sig till hela hjärnan, slutar som tonisk-kloniskt anfall

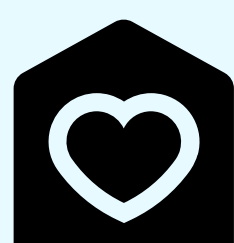
FOKALT ANFALL MED MEDVETANDEPÅVERKAN

Tidigare kallat "komplex partiellt anfall".

Personen verkar frånvarande, gör konstiga rörelser som att tugga eller plocka med händerna, och minns kanske inte händelsen.

En föraning som känslor, lukter eller synintryck kan föregå anfallet. Efteråt kan personen vara förvirrad, trött och ha minnesluckor. Medvetandet är påverkat.

Prima Omsorg

Allmänna riktlinjer vid epileptiskt anfall

BEHÅLL DITT LUGN

Ta det lugnt.
Ta bort potentiellt skadliga saker runt omkring, speciellt vassa föremål.

TA TIDEN

Ta tid på anfallet. Om anfallet är längre än 5 minuter eller vid fara – ring genast 112. Följ alltid individuell handlingsplan.

LÄGG PERSONEN BEKVÄMT

Lägg gärna något mjukt under huvudet.
Lossa på slips, skärp och ta av glasögon.

STABILT SIDOLÄGE

När kramperna har upphört, lägg personen i stabilt sidoläge med huvudet lågt, det håller luftvägarna fria.

INGEN FASTHÅLLNING

Försök inte stoppa anfallet genom att hålla fast personen.

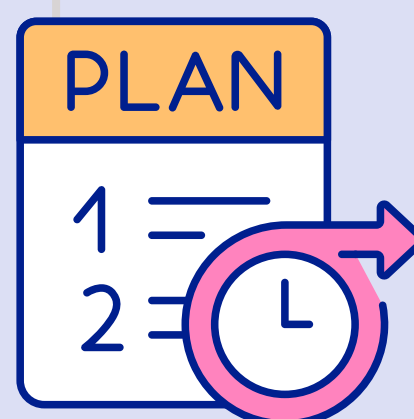

INGET I MUNNEN

Sätt ingenting mellan tänderna – det kan ge tandskador.

INDIVIUELL HANDLINGSPLAN

Gällande bromsmedicin som Buccolam, följ alltid den individuella handlingsplanen!

Som personlig assistent, bli säker på vad som gäller just din uppdragsgivare!

Prima Omsorg

EFTER ETT ANFALL

BIVERKNINGAR

Vanligt med flera biverkningar efter ett anfall. Var medveten och anpassa ditt bemötande och krav som en situation kan innebära. Det kan te sig som allt är som vanligt men personen kan ändå ha stora biverkningar.

VANLIGA BIVERKNINGAR

- Generell yrsel
- Vertigo (yrsel med upplevelse att man själv eller omgivning snurrar eller rör sig)
- Illamående

- Huvudvärk
- Kräkningar
- Dubbelseende
- Suddig syn

- Sämre koordination
- Ataxia (nedsatt kontroll av muskelrörelser)
- Darrningar
- Stress

- Ångest
- Förvirring
- Irritabilitet
- Fatigue (extrem och ihållande trötthet)

TIPS LÄR DIG MER OM EPILEPSI

Oslo universitetssykehus

Oslo universitetssykehus har gjort flera bra filmer som visar olika typer av anfall. Några av dessa filmer använder vi på vår utbildning om epilepsi för personliga assistenter.

Du hittar dem bland annat här:

[Din stycketehttps://www.oslo-universitetssykehus.no/anfallsfilmxt](https://www.oslo-universitetssykehus.no/anfallsfilmxt)

Kontakt

Vill du prata mer om epilepsi och personlig assistans? Kontakta gärna oss på Prima Omsorg. Vill du prata om innehållet i denna skrift? Ansvarig utbildningschef Linda Grann når du på: linda@primaomsorg.se 0702520595

**Prima
Omsorg**

Svenska epilepsiförbundet

Svenska Epilepsiförbundet är en frivillig och oberoende organisation med 26 lokala föreningar för epilepsi i Sverige.

De har 26 lokala föreningar som anordnar arrangemang och förbundet arbetar aktivt för att sprida kunskap.

Svenska epilepsiförbundets hemsida

På Svenska epilepsiförbundets hemsida finns massor med information om epilepsi.

Informationen i denna skrift kommer huvudsakligen därifrån.

De har också bra filmer som belyser epilepsi och dess innebörd på olika sätt.

Du kan bli stödmedlem och får då också deras tidskrift Epilepsia.

